

Heden ten dage wordt er veel over gesproken: de klassieke rijkunst. Noem dan terloops nog “Portugese Meester” en velen denken direct aan kleurrijke kostuums, zwarte hoeden, stierengevechten en kunstige opgetuigde paarden. Wat wel eens wordt vergeten is dat een aantal Portugese Meesters, waarvan Nuno Oliveira de bekendste is, hun stempel drukten op de hedendaagse dressuur. Pedro Baptista de Almeida is één van hen die de klassieke dressuur aanpast aan de moderne eisen.

Pedro Baptista de Almeida: Een eigen filosofie

Al van jongs af tussen de paarden

Geboren te Coimbra (Portugal) als zoon van een grote ondernemer, werd hij geacht in de voetsporen van zijn vader te stappen en de onderneming verder te leiden. Toch kon niets hem ervan weerhouden elke vrije minuut bij de paarden door te brengen. Als kleine jongen al werd hij gefascineerd door hun schoonheid en gratie. Waar paarden waren, was de kleine Pedro te vinden. Al op zeer jonge leeftijd was hij een aandachtige toeschouwer, vol hoop één van deze prachtige dieren te berijden. Hoewel normaliter zijn toekomst in de ouderlijke zaak lag, koos hij toch voor zijn passie. Toen hij in 1980 afstudeerde als landbouwingenieur, ging hij onmiddellijk naar de militaire school in Lissabon. In 1982 volgde hij een cursus voor instructeur te Mafra (Portugal). Bij één van de stages maakte hij kennis met Nuno Oliveira, van wie hij een trouwe leerling werd. Samen met kolonel Mathias werd deze zijn grootste voorbeeld en leermeester. In 1983 bekleedde hij de functie “Ecuyer” in de stoeterij van Fonte Boa, negentig hengsten van verschillende rassen stonden er onder zijn toezicht.

Studeren, lezen, kijken, vergelijken

De verscheidenheid van rassen geeft hem de kans een uitgebreide ervaring op te doen. Met de grootste inzet blijft hij de lessen bij Nuno Oliveira volgen. Hij werkt en studeert veel en ontwikkelt zo een oog voor de problemen van het paard, ongeacht van welk ras het is. Hij richt verscheidene paarden af tot niveau Grand Prix Spécial, zelfs paarden die weinig aanleg hebben, duidelijk asymmetrisch zijn of belangrijke constructiefouten vertonen. Hoe moeilijker, des te meer hij zich gemotiveerd voelt tot meer werk, meer studie. Ook in zijn vrije tijd spaart hij geen moeite en berijdt paarden van verschillende grote fokkers onder andere Casalbranco, Manuel Braga en Marquesa de Tangos. Alhoewel hij classicistisch is door zijn Oliveristische opleiding, heeft hij zijn lessen aangepast aan de moderne eisen. Door zijn grote drang naar kennis is hij nooit gestopt met leren, bestuderen, vergelijken en vooral nadenken. Door de essentie van verschillende scholen te bundelen en te combineren met zijn eigen stijl heeft hij een eigen manier van lesgeven ontwikkeld die blijk geeft van zijn ruim pedagogisch inzicht.

Het doen functioneren van je paard

De opbouw van zijn lessen begint met het bekijken van het koppel in de piste. Pedro de Almeida legt uit: “Elke ruiter, of hij nu amateur of beroeps is, heeft evenveel recht op een aangepaste les voor hem en zijn paard en dit ongeacht het niveau, het ras, de capaciteiten of de problemen van het koppel. Het is belangrijk om als lesgever de oorsprong van een probleem te kunnen zien. Alleen het probleem willen oplossen leidt enkel tot kortstondige en oppervlakkige resultaten. De kern van mijn werk is het brengen door aangepaste oefeningen van flexie en extensie tot een symmetrisch functioneren van de achterbenen te komen. Je kan het vergelijken met turnen: door de juiste oefeningen worden de zwakke delen versterkt, de stijve versoepeld en de rug gemodelleerd. Het doel: gangwerk, regelmaat, losheid en evenwicht bij elk paard, in zijn eigen type en zijn eigen mechaniek te ontwikkelen. Dit wordt bereikt met progressief versoepelend werk, schouder binnenwaarts speelt hierbij een grote rol. De ervaring heeft me geleerd dat het geen enkel nut heeft om een paard te dwingen iets te doen. Veel belonen daarentegen is noodzakelijk, ook al zijn de vorderingen nog zo klein. Als een paard iets niet doet, is het meestal een teken dat hij de ruiter niet verstaat of het gewoonweg (nog) niet kan. Het is essentieel een paard te laten groeien, het in de conditie te zetten naar het resultaat toe door middel van de juiste versterkende oefeningen. Tijdens mijn lessen probeer ik mij in te leven in paard en ruiter. Paardrijden is plezierig, laat het ons dan ook zo houden, ook voor het paard. Samenwerking is de eerste stap naar de oplossing van een probleem. Mijn doel is het de leerling brengen tot het doen functioneren van zijn eigen paard, en dit met lichtheid, gratie, souplesse en ... plezier. Het is een lange weg en zeker niet altijd even gemakkelijk. Je moet openstaan voor oplossingen, bereid zijn bij te leren en vooral je paard zien met de mogelijkheden die het heeft en deze proberen te verbeteren. Als lesgever moet je deze zaken kunnen overbrengen, verwoorden en bovenal, idealist zijn.”

“De Portugees”, zoals hij vriendelijke genoemd wordt, werkt zijn paarden in kalmte en concentratie, van dwang of gevecht geen spoor. Met zijn zachte hand spreekt hij als het ware met de mond van zijn paarden. Alles gebeurt soepel, in samenwerking en met eerbied voor de moraal van het paard. Een aantal jaren geleden startte hij met het geven van clinics in België, tegenwoordig verdeelt hij zijn tijd tussen Belgen, Zwitsers, Oostenrijkers, Fransen, Nederlanders en Portugezen. Dat zijn manier van lesgeven niet alleen voor liefhebbers van de klassieke dressuur leerrijk is, bewezen zijn meest begaafde leerlingen op competitief vlak in de verschillende landen waar hij lesgeeft. Ondanks het feit dat hij met verschillende rassen en types paarden werkt, is het de wens van deze Meester de functionaliteit van de Lusitano te bewijzen en zijn goede eigenschappen aan het publiek te tonen. Bewijzen dat dit paard, als het degelijk gebruikt wordt, bekwaam is tot uitstekende prestaties en dat het beter verdient dan de reputatie die het toegekend is. Alhoewel Pedro de Almeida de vijftig nadert, heeft hij zijn idealisme en enthousiasme uit zijn jeugd bewaard. Hij wijdt zijn leven verder aan de paarden, et bestuderen en het lesgeven, en vooral aan zijn persoonlijke filosofie, namelijk die waar sport een kunst wordt.